

УТВЪРДИЛ: .....

Декан

Дата .....

СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ"

Факултет: Славянски филологии

Специалност: (код и наименование)

СЛС	1	1	0	1	0	5	2	1
-----	---	---	---	---	---	---	---	---

Славянска филология

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Дисциплина

К	3	1	3
---	---	---	---

 :

Старобългарски език II част

Преподавател: Искра Христова-Шомова

Асистент: Камелия Христова-Йорданова

Учебна заетост	Форма	Хорариум
Аудиторна заетост	Лекции	30 часа
	Семинарни упражнения	15 часа
Обща аудиторна заетост		45 часа
Извънаудиторна заетост	Самостоятелна работа в библиотека или с ресурси	45 часа
	Реферат	30 часа
Обща извънаудиторна заетост		75 часа
ОБЩА ЗАЕТОСТ		120 часа
Кредити аудиторна заетост		2
Кредити извънаудиторна заетост		2
ОБЩО ЕКСТ		4

№	Формиране на оценката по дисциплината	% от оценката
1.	Участие в тематични дискусии в часовете	20 %
2.	Текуща самостоятелна работа /контролно	20 %
3.	Изпит	60 %

Анотация на учебната дисциплина:

Целта на курса е студентите да усвоят основите на фонетиката и на граматиката на старобългарския книжовен език, така, както е представен в старобългарските паметници. Чрез този курс те трябва да получат също познания върху старобългарската лексика. В края на курса трябва да могат да четат и да превеждат старобългарски текстове с помощта на речник, както и да правят фонетичен и граматичен анализ на тези текстове. От този курс студентите трябва да получат също представа за историческия развой на езиковите явления, да се научат да съпоставят езиковите факти в сродни езици. Старобългарският език е представен като етап от развоя на славянските езици, а явленията се обясняват в светлината на историята на индоевропейските езици. В курса се показват и основните тенденции в развоя на езиците от гледна точка на континентната типология. Студентите се въвеждат също в проблематиката на средновековните книжовни езици.

Предварителни изисквания:

Добра езикова грамотност, познаване на основните лингвистични термини, умение да се работи с текстове на чужд език.

Очаквани резултати:

Умение да се анализират и превеждат старобългарски текстове, способности за морфеман анализ на думите, способности за граматичен анализ на текст.

Учебно съдържание

№	Тема:	Хорариум
1.	Глагол. Лични и нелични форми на глагола. Сегашна и инфинитивна основа на глагола. Инфинитив. Супин	2 часа
2.	Сегашно време. Класификация на старобългарските глаголи по спрежения	2 часа
3.	Имперфект. Образуване, значение и употреба	2 часа
4.	Аорист. Видове аорист. Образуване, значение и употреба	2 часа
5.	Причастия. Сегашно деятелно причастие. Образуване, значение и употреба. Сегашно страдателно причастие	2 часа
6.	Минало деятелно първо причастие. Образуване, значение и употреба.	2 часа
7.	Елово причастие. Значение на показателя I . Сложни глаголни времена. Перфект. Плусquamперфект	2 часа
8.	Минало страдателно причастие. Отглаголно съществително	2 часа
9.	Повелително наклонение. Условно наклонение	2 часа
10.	Специфични конструкции в старобългарски. Dativus absolutus и Dativus cum infinitivo . Други особености на старобългарския синтаксис	2 часа

11.	Съпоставка на старобългарския език със славянските езици	2 часа
12.	Граматичен и фонетичен анализ на старобългарски текстове.	8 часа

Конспект за изпит по Старобългарски език. Втора част

№	Въпрос
1.	Граматика на старобългарския език. Инфинитив на старобългарските глаголи. Супин.
2.	Граматика на старобългарския език. Спрежение на глаголите в сегашно време.
3.	Граматика на старобългарския език. Спрежение на глаголите в имперфект.
4.	Граматика на старобългарския език. Спрежение на глаголите в аорист.
5.	Граматика на старобългарския език. Спрежение на глаголите в повелително и в условно наклонение.
6.	Граматика на старобългарския език. Образуване, склонение и употреба на сегашното деятелно и сегашното страдателно причастие.
7.	Граматика на старобългарския език. Образуване, склонение и употреба на миналото деятелно I причастие.
8.	Граматика на старобългарския език. Образуване, склонение и употреба на миналото страдателно причастие.
9.	Граматика на старобългарския език. Образуване и употреба на еловото причастие. Перфект и плусquamперфект.

Библиография

Основна:

К. Мирчев. Старобългарски език. София (има много издания).

А. Вайан. Руководство по старославянскому языку. Москва, 1952.

Т. Славова. Старобългарски език. София, 2017.

А. Бояджиев. Старобългарска читанка. Достъпна онлайн: < <https://naum.slav.uni-sofia.bg/liliseries/diss/2016/11> > (посетена на 2.10.2024)

Ив. Гълъбов. Старобългарски език с увод в славянското езикознание. I. Увод и фонетика. София, 1980.

Ст. Стоянов, М. Янакиев. Старобългарски език. Текстове и речник. (има много издания).

А. Бояджиев. Старобългарска читанка. Текстове. Речник. Справочник. София, 2016 - <http://slav.uni-sofia.bg/naum/liliseries/diss/2016/11>.

Супрасълски или Ретков сборник. Т. 1-2. София, 1982-1983.

И. Добрев. Произход и значение на старобългарското консонантно и дифтонгично склонение, София, 1982.

И. Добрев. Теория на основите. София, 1982.

Допълнителна:

А. Минчева. Старобългарски кирилски откъследи. Български езикови паметници. София, 1978.

А. Минчева. Старобългарският език в светлината на балканистиката. София, 1987.

И. Христова-Шомова. Служебният Апостол в славянската ръкописна традиция. Т. I. Изследване на библейския текст. София, 2004.

И. Христова-Шомова. Бог бе Слово. Етюди върху християнството, видяно през призмата на езика. София, 2016.

Дата: 02.10.2024

Съставил: Искра Христова-Шомова

Програмата е приета на заседание на Факултетния съвет (протокол 09 / 08.10. 2024 г.)